

Изходно ниво

I. Отбележете верния отговор:

- 1. Какво може да бъде истина?**
А) идеите и представите
Б) предметите и явленията
В) убежденията и твърденията
- 2. Кой от изброените закони НЕ е логически?**
А) закон за непротиворечието
Б) закон за изключеното трето
В) закон за запазване на енергията
- 3. Кое от изброените НЕ се отнася към видовете аргументи в логиката?**
А) валидни и невалидни
Б) дедуктивни и индуктивни
В) формални и съдържателни
- 4. Коя от изброените двойки назовава характеристики на термините? А) смисъл и значение
Б) съдържание и обем
В) тъждественост и различие**
- 5. Какъв извод следва от предпоставките: „Ако спортувате редовно, ще поддържате добро настроение“ и „Често не сте в добро настроение“**
А) Спортувате редовно.
Б) Не спортувате редовно.
В) Спортувате от време навреме.
- 6. Каква неформална аргументна заблуда откривате в твърдението: „Настоящите европейски лидери водят безотговорна политика спрямо бъдещите поколения, защото самите те нямат деца.“?**
А) смешен човек
Б) позоваване на личността
В) след това, следователно поради това
- 7. За Платон съвършен образец на съществуващите неща е:**
А) изкуството
Б) мисълта
В) идеята
- 8. Кой е пътят за познание на бога в средновековната философия?**
А) самодостатъчност на вярата
Б) съчетаване на разум и вяра
В) упование в разума
- 9. Как се нарича познанието, което е резултат от работата на сетивата?**
А) рационално
Б) теоретично
В) емпирично
- 10. Какво представлява познанието според Имануел Кант?**
А) анализ на вродени понятия
Б) единство на сетивност и мислене
В) достигане до изводи, надхвърлящи опита
- 11. Как индивидуализмът разбира отношението между човека и обществото?**
А) човек и общество си взаимодействат по необходимост
Б) интересите на обществото имат приоритет над индивида
В) изявата на индивида е по-важна от интереса на обществото
- 12. Какво НЕ е правото?**
А) наука за правните норми
Б) възможност за действие
В) лично желание
- 13. Какво означава принципът за върховенство на закона?**
А) висшите служители в държавната власт стоят над закона
Б) правните норми са задължителни за всички в обществото
В) законодателите могат да не се подчиняват на създадените от тях закони

14. **Кои са двата вида справедливост според Аристотел?**
 А) реална и нереална
 Б) доброволна и насилствена
 В) изравнителна и разпределителна
15. **Според кой философ държавата е възникнала като естествена човешка общност?**
 А) Аристотел
 Б) Томас Хобс
 В) Жан-Жак Русо
16. **Кое от изброените НЕ е характеристика на тоталитарната държава?**
 А) сливане на трите власти в силно централизирана власт
 Б) налагане на определена политическа идеология
17. **Коя характеристика е доказателство, че в една държава съществува гражданско общество?**
 А) демократична форма на управление
 Б) закони, насърчаващи развитието на гражданско общество
 В) обединени действия на гражданите за постигане на общи цели
18. **Кое от изброените НЕ е характеристика на гражданското участие?**
 А) публичност
 Б) задължителност
 В) в обществен интерес

II. Прочетете и анализирайте писмено текста с помощта на въпросите след него.

Ние искаме сами да определяме живота си. Това са думи, които намират страстно одобрение. Имаме чувството, че в тях се говори за двете най-важни неща, които познаваме: за нашето достойнство и за нашето щастие. Но какво всъщност означават тези добре познати думи? В какъв смисъл можем сами да определяме живота си? (...)

Ние искаме да живеем в съзвучие с нашите собствени мисли, чувства и желания. Ние искаме някой да ни предписва какво да мислим, да говорим или да правим. (...)

Самоопределянето не трябва да се бърка с желанието да налагаш собствените си интереси без съобразяване с другите. Чисто формално погледнато, самоопределянето би могло да се разчете и по този начин. Но тогава то не би било това, което повечето от нас имат предвид: самостоятелен живот в общност, която е определена чрез правни и морални правила – правила, които дефинират социални идентичности и без които няма нито достойнство, нито щастие. Това, което имаме предвид (...) е живот, който в рамките на тези правила е свободен от външни принуди; живот, в който можем да участваме в определянето на това, кои правила да бъдат валидни (...).

Петер Бири, „Какво е сами да определяме живота си?“,
 превод Евелина Варджийска

- С какъв философски проблем се занимава текстът? Формулирайте го като изследователски въпрос.
- Защо самоопределянето е важно? С какви ценности го свързваме?
- Кои са двата смисъла на самоопределянето, които Петер Бири разграничава в текста?
- Как преценявате степента на самоопределяне на собствения си живот?

III. Анализирайте казуса с помощта на въпросите, дадени след описанието на ситуацията:

В откриването на Webit.Festival 2018 в гр. София участва хуманоидният робот София. Тя се отличава със забележителна способност да се изразява и комуникира. Лицето ѝ показва над 50 различни изражения. София може да следи лицата и да разпознава емоциите на събеседниците си, докато разговаря с тях. Участва в множество публични изяви, дава интервюта по медии. Създадена е със система за постоянно самообучение.

София е първият хуманоиден робот, който получава гражданство от Саудитска Арабия през октомври 2016 г. Някои коментатори твърдят, че тя има повече права от жените в Саудитска Арабия, защото може да се движи с открито лице, без да е придружена от мъже, и да изразява свободно мнението си.

- Какви права според вас следва да придобие роботът София след получаването на гражданство?
- Може ли София да гласува на избори?
- Дали, ако някога се наложи да бъде изключена, това действие би било убийство?
- Възможно ли е да говорим за граждански права на същества, които не са хора?

IV. Напишете кратко философско есе, като си изберете за тема един от фрагментите:

- *Философията ми дава уменията да оставам насаме със себе си.* (Антистен)
- *Образованието формира една човешки достойна нормалност.* (Робърт Шпеман)

Отговори на задачите: 1 – В; 2 – В; 3 – В; 4 – Б; 5 – Б; 6 – Б; 7 – В; 8 – Б; 9 – В;
10 – Б; 11 – В; 12 – В; 13 – Б; 14 – В; 15 – А; 16 – В; 17 – В; 18 – Б.